

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

2 De virginitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

tiales dicat, siue accidentales, secundum diuersos hominum continentium status, & gradus commodè diuidi castitatem.

Tertio quaeritur, Quomodo intelligatur praedicta diuisio castitatis in conjugalem, virgineam, & vidualem, & quid significet per singulas istas castitatis differentias? Respondeo in primis: viduus, vel vidua sumitur dupliciter, Primo pro eo, vel pro ea, qui altero coniuge mortuo superstes est, & sic non sumitur in hac diuisione, quia qui nunquam inierunt coniugium, & tamen seruant castitatem, postquam semel copulam carnalem habuerunt illicitam, sunt casti, & tamen non sunt virgines, nec coniuges nec vidui: Ergo non bene diuisa castitas esset in tria illa membra. Secundo sumitur viduus pro eo, qui postquam habuit copulam carnalem, castè viuere & sic meretricibus ad castam vitam conuersæ dici possent largo modo viduus, & hac ratione accipitur in hac diuisione castitas vidualis nimirum pro ea continentia, qua quis voluntariè à copula carnali abstinere, postquam habuit rem aliquando. Ac ita idoneè, & sufficienter diuiditur castitas in conjugalem, virgineam, & vidualem. Nam qui nunquam habuit copulam carnalem, virgo est. Qui inito matrimonio abstinere se ab omni copula carnali illicita, dicitur castitatem habere conjugalem. qui postquam aliquando copulam carnalem habuit, siue illicitam, siue matrimonialem, se abstinere ab omni copula carnali, dicitur habere castitatem vidualem. Sic Maior in 4. Distinct. 30. quæst. 3.

De Virginitate.

CAPVT II.

NOTANDVM, quod virginitas sumitur dupliciter: Primo, vt est quidam status femineæ, quæ integritatem suam corpus habet. Secundo, pro vt est habitus quiescens, quo homo inclinatur ad nunquam cognosecendum carnaliter aliquem.

Primo quaeritur, An virginitas sit virtus? Respondeo ex communi sententia, eam esse virtutem, quoniam est bonum laudabile, & honestum secundum rectam rationem. Item est habitus bonus inclinans hominem ad continentium se ab omni delectatione carnali secundum rectam rationem, ergo est virtus. S. Thomas 2. 2. q. 152. & Theologus in 4. Distinct. 30. c. 33.

Secundo quaeritur, An virginitas nullo voto firmata, sit virtus? Duae sunt opiniones, Prima asserentium, non esse virtutem. Sic videtur sentire S. Thomas 2. 2. q. 152. art. 3. ad 4. sed quæ sit mens B. Thomæ eo in loco, statim dicens Opinio secunda est, esse virtutem. Sic Martinus. q. 2. Maior in 4. Distinct. 30. q. 2. Richardus in 4. Distinct. 33. art. 4. q. 1. Angelus verb. Virginitas, num. 1.

In hac re dico in primis, quod virginitas nullo voto firmata, sed solo voluntatis proposito confirmata, est verè, & propriè virtus: patet, quia est actus bonus, & laudabilis, & honestus. Item quia est actus in mediocritate delectationum carnis secundum rectam rationis prescriptum constitutus: tum quia est materia voti, potest enim quis licite, & sanctè suam virginitatem Deo per votum consecrare.

Tertio quaeritur, Quid sentiat S. Thomas, cum 2. 2. q. 153. art. 3. ad 4. vbi ait, virginitatem, vt est virtus, dicere propositum voluntatis voto firmatum integritatis perpetuo seruandæ? Duae sunt opiniones, Prima est asserentium, secundum S. Thomam eo loco, virginitatem non esse virtutem, nisi propositum praedictum sit voto firmatum. Sic intellexerunt S. Thomam, Martinus, Buridanus 3. Ethicor. quæst. 3. Angelus vbi supra. Secunda est opinio asserentium, secundum S. Thomam eo loco, virginitatem nullo voto firmatam, esse quidem virtutem, sed non specialem, sed generalem, nempe ipsam castitatem differentem secundum rationem magis perfectam, aut minus perfectam: at quando

virginitas est voto confirmata, tunc est virtus specialis secundum S. Thomam. Sic interpretatur S. Thomam Caietanus 2. 2. quæst. 152. art. 3. ad 4. & Siluester verbo, Virginitas quæst. 1. interpretatur S. Thomam sic, non quod neget virginitatem voto non firmatam, esse specialem virtutem, siquidem aperte docet in 4. Distinct. 23. quæst. 3. art. 2. ad 4. & Distinct. 40. quæst. 3. art. 3. virginitatem solo proposito seruandi in perpetuum virginitatem, esse specialem virtutem, sed quia virginitas cum solo proposito absque voto, non sit in perfectissimo gradu.

Sed quidquid sit de opinione S. Thomæ, in hac re dico, Primo virginitatem solo proposito absque voto firmatam esse veram specialem virtutem in genere castitatis. Ita sentit Paludanus 4. Distinct. 33. quæst. 2. art. 1. conclus. 1. Sotus in 4. Distinct. 40. quæst. 3. art. 2. Siluester Virginitas quæst. 1. Patet, quia est specialis ratio boni secundum rectam rationem in ea. Item est specialis difficultas in ea. Item stuprum est speciale luxuriæ peccatum, vt est communis opinio omnium, & infra dicemus, ergo est contra specialem virtutem castitatis, & non est nisi contra virginitatem solo proposito firmatam, ergo est specialis virtus. Item votum virginitatem confirmans facit, vt peccatum contra eam commissum, non solum sit stuprum, sed etiam sacrilegium, ergo virginitas per votum constituitur in virtute religionis, at ipsa secundum suam naturam est specialis virtus castitatis. Deinde, virginitas voto firmata per votum, constituitur in specie religionis, sicut omne opus bonum voto firmatum, vt voti sit opus religionis.

Quarto quaeritur, An virginitas, pro vt est specialis virtus, amitti possit opere licito absque vilo peccato? Duae sunt opiniones: vna est asserentium, virginitatem aliquando perdi sine peccato, quoniam puella virgo amitti suam virginitatem per copulam conjugalem licitam. Sic Martinus, Maior vbi supra, quia aliqui si non perderet, dici posset, parere virginem posse: Altera est opinio asserentium, quod virginitas, vt est naturalis integritas corporis, perditur absque peccato, sed vt est virtus, non potest emitti absque peccato. Item femina quæ est virgo, naturaliter non potest parere secundum naturæ ordinem, & cursum naturalem, at quæ est virgo solum moraliter, potest parere secundum naturæ cursum. Sic Caiet. 2. 2. q. 152. art. 3. ad 4. & eadem videtur esse mens S. Thomæ eo loco.

In hac re parum reuertor, aut illo modo loquamur: sed probabiliter ad modum loquitur prima opinio: nam licet communiter virtus perdi non soleat absque peccato: at virtutes Evangelicæ, quæ in certis consiliis consistunt, absque peccato perdi possunt, sicut paupertas Evangelica, castitas vidualis, & castitas virginalis.

Quinto quaeritur, An virginitas, pro vt est virtus, sit communis viris, & feminis, hoc est, an reperitur in viris, & feminis, id est, in vtroque sexu hominum secundum vniuersalem rationem? Ratio dubitandi est, quia in feminis virginitas includit claustrum virgineum, quod non est in viro. Item in feminis stuprum est contra virginitatem, at in viro non est stuprum, licet agat contra virginitatem.

Ex altera parte videtur, quod virginitas sit vtrique sexui communis. Item peccata luxuriæ eadem in vtroque sexu reperuntur. Item aureola, quæ in gloria caelesti respondet virginitati, communis est viris, & feminis. In hac quaestione aliqui asserunt, quod virginitas secundum omnem rationem virtutis, quam habet, est communis vtrique sexui vniuersæ: at secundum esse materiale, & accidentarium quod habet ad rationem virtutis, non est communis vtrique sexui. v. g. virginitas prout habet rationem virtutis, est voluntas abstinentiæ se perpetuo à copula carnali per corporis integritatem perpetuo seruandam, vbi propositum virtutis est formale esse virginitatis, quod commune est viro, & feminæ, & signaculum, vel claustrum virgineum est materiale, & accidentarium in virtute virginitatis, & hoc non est commune vtrique sexui. Ita Caiet. 2. 2. quæst. 154. art. 6. & eadem videtur ten-

tentia esse S. Thomae eo in loco. Sic etiam Tabien. *verbo stuprum.*

In hac re dico in primis; illud quod in virginitate habet rationem formalem virtutis, est commune utriusque sexui, ut dixit Caietanus. Secundo esse materiale, & accidentarium quod est in virginitate ad rationem virtutis, non est commune utriusque, & feminis; ut clarius patebit ex sequentibus. Tertio integritas pro ut est communis utriusque sexui, & cui in gloria caelesti respondebit aureola specialis, est voluntas abstinendi perpetuo ab omni copula carnali, & delectatione carnis libidinosa, ita ut per copulam carnalem, aut delectationem veneream corpus non polluitur; abstinendi, inquam, perpetuo ab omni copula carnali siue illicita, siue licita, qualis est copula conjugalis.

Sexto quaeritur, An virginitas pro ut habet rationem virtutis, includat necessarium, & intrinsecum integritatem corporis, tanquam materiam omnino necessariam, in qua versetur, & consistat virtus virginitatis, intelligendo in feminis per integritatem corporis signaculum virginitatis, in masculis vero, quod primo non polluitur eorum corpus per copulam aliquando carnalem?

Duae sunt opiniones; Prima asserentium, quod non includit, sed quod illa integritas est accidentaria ad virginitatem, pro ut habet rationem virtutis. Sic S. Thomas 2. 2. *quæst. 152. art. 1. & art. 3.* Caietanus *ibidem.* Sotus, Angelus, Richardus, Siluester, Tabien. Armilla *ubi supra*: Atque hæc est communis opinio, quoniam integritas per vim tolli potest: at si virgo violatur per vim, & iniuria, aut omnino infesta, aut in amentia, sine dubio amittit integritatem, sed non amittit virtutem. Item si puella velit nubere, & copulam conjugalem habere, perdit virtutem, sed non amittit integritatem carnis. Secunda est opinio asserentium, quod virginitas, quæ est virtus, necessarium inuoluit, ac includit integritatem corporis, ut materiam necessariam, quam præsupponit, & in qua consistit. Sic Martinus, & Maior *ubi supra*, & probant, quia aliqui erit verum, quod aliqua virgo patitur absque miraculo, nimirum ea, quæ est corrupta per vim, & postea gignit, & parit, si enim virgo manet, ergo virgo parit. Vide isti Auctores; quod licet voluntas abstinendi à copula carnali, quæ est in puella virgine, perseveret in eadem postea corrupta, est tamen eadem voluntas secundum esse naturæ, non tamen secundum esse moris: nam in virgine est actus castitatis virginalis, in corrupta vero est actus castitatis vidualis.

In hac re prima opinio est venior, & amplectenda. Et cum obijciatur, ex ea sequi, ut virgo pariat, responderetur commune, & vulgatum dictum, quod virgo non parit, intelligitur de ea, quæ est virgo naturaliter, non tamen de ea, quæ est virgo moraliter: nam virgo corrupta per vim, semper manet virgo moraliter, non tamen naturaliter, hoc est, retinet virginitatem ut est virtus; non tamen virginitatem, ut est naturalis integritas corporis. Alij defendentes opinionem Martini, & Maioris, aiunt, quod virginitas necessario includit integritatem corporis hoc sensu, quod amittitur virginitas per copulam carnalem voluntariam, siue illicitam, siue licitam conjugalem: ita ut quoties amittitur corporis integritas voluntarie, amittatur quoque virginitas, quæ est virtus; & e contra quoties perditur virginitas, amittitur etiam voluntarie corporis integritas.

Septimo quaeritur, An virginitas includat propositum abstinendi ab omni delectatione sensus, quæ percipitur in resolutione seminis humani? Duae sunt opiniones. Prima est asserentium non includere, sed propositum perpetuo seruandi integritatem corporis. Sic Martinus, & Maior *ubi supra*, quia virginitas, inquit, non amittitur per resolutionem seminis voluntariam, cum in feminis post illam resolutionem adhuc maneat signaculum virginitatis. Secunda est opinio, necessarium includere. Sic S. Thomas, Caietanus, Siluester, Angelus, Tabien. *locis supra citatis.* Hæc est opi-

nio communis, & sequenda. Et quando obijciat Martinus, adhuc in virgine voluntarie polluta manet signaculum virginitatis corporis; item, si quis carnaliter virginem cognoscere pollutam, est stuprator eius, & stuprum est peccatum contra virginitatem, ergo manet virginitas post pollutionem feminae: Respondeo ad primum, tolli eo probari, quod in femina polluta maneat naturalis integritas carnis, non tamen virginitas quæ est virtus: Ad secundum dico, quod stuprum est contra virginitatem non quomodocumque, sed pro ut includit naturalem integritatem corporis in femina, ut statim dicemus.

Octavo quaeritur: Quomodo, & quando amittitur virginitas, quæ est virtus? Dubium consistit in multis. Primo an virginitas amittatur, si virgo corrumpatur per vim nihil consentiens; item si corrumpatur infesta, aut amens. Duae sunt opiniones: Prima asserit corrumpi, est Martini, & Maioris, quia sentiunt, ut superius dixi, quod virginitas, ut est virtus præsupponit necessarium integritatem corporis, sicut innocentia præsupponit necessarium nunquam peccasse: fateatur tamen quod aureola virginitatis non amittitur, si aliqua virgo corrumpatur per vim, aut non consentiens: Item aiunt, quod non amittitur meritum, & præmium virginitatis, & hoc esse inquit, quod docet Augustinus, & alij; S. Luciam verè dixisse, non corrumpi eius virginitatem, si vi eius corpus violaretur.

Opinio secunda est asserentium, non amitti. Sic S. Thomas, Caietanus, Siluester, Angelus, *locis præcatis.* Hæc opinio est vera, & sequenda: nam virtus non amittitur nobis iniuria: & ita si femina virgo corrumpatur, aut per vim, aut infesta, nimirum dum aut ebria est, aut amens, aut ante usum rationis, dum admodum puella est, neque doli capax, non amittit virginitatem ut est virtus, sed ut est naturalis integritas carnis, ut omnes communiter probant ex Augustino.

Alteri difficultas est, An virginitas ut est virtus, amittitur per voluntariam feminis effusionem, siue resolutionem? Duae sunt opiniones. Vna est asserentium non amitti, quia per illam non perditur integritas, & signaculum corporis. Deinde quia aliqui si perderetur, sequeretur, ut virgo, postquam se voluntarie polluit per resolutionem seminis, non diceretur stupra, si quis eam carnaliter cognoscere, siquidem iam non est virgo. Item quia virginitas non amittitur, nisi per suum contrarium, sed eius contrarium est stuprum; ergo solum amittitur per stuprum. Fatentur tamen isti in virgine voluntariam feminis emissionem, ac resolutionem esse peccatum contra naturam, sed non tollentem virginitatem. Altera est opinio asserentium, virginitatem amitti. Ita S. Thomas, Caietanus, Sotus, Siluester, Angelus, Tabien, & communis opinio omnium. Et hæc est venior: Obijciat, virginitas solum tollitur per stuprum. Responderetur, negando id, quoniam bonum virtutis aliquando tollitur per multa vitia, & sic virginitas, quæ est virtus, non solum tollitur per stuprum, sed etiam per peccatum contra naturam, quod est mollities, siue voluntaria pollutio.

Secundo obijciat, ergo si quis carnaliter cognoscere virginem, postquam ipse se voluntarie polluit, non esset stuprator virginis, siquidem iam non est virgo. Respondeo, negando consequentiam; quia ut quis sit stuprator, satis est, si carnaliter cognoscere feminam, quæ adhuc retinet naturalem sui corporis integritatem: stuprum enim, ut infra dicemus, est luxuriae peccatum, quo violatur naturalis integritas feminae, siue sit ea iam corrupta mente, & animo, siue non. Et hoc patet, quia vir, siue masculus amittit suam virginitatem per primam copulam carnalem, quam habet, & tamen non dicitur stuprator, quoniam stuprum solum est in femina virgine, ut dicemus inferius.

Tertia difficultas est, an virginitas quæ est virtus, amittatur per pollutionem in somno? Respondeo in primis: si pollutio in somno accidit, & non fuit intenta in se, nec in causâ, non tollit virginitatem. Secundo si fuit intenta in

se, vel causa, hoc est, si fuit voluntaria in se, vel in sua causa, tunc perditur virginitas, quia polluitur virgo mente & animo, & virginitas pro vt est virtus, in animo potissimum consistit, & includit illud propositum nunquam se polluendi voluntariè. Tertio si pollutio in somno accidit nullo modo prius intenta, sed postea in vigilia placet, tunc perditur etiam virginitas: patet, quia tunc virgo mente, & animo polluitur. Hæc omnia communis opinio ex S. Thoma.

Quarta difficultas est, An virginitas, vt est virtus, amittatur per affectum voluntatis, quo virgo deliberata vult copulam carnalem, aut pollutionem, licet opere non sequatur, aut copula, aut pollutio? Martinus, & Maior fatentur in virgine prædictum affectum esse contra virginitatem, nõ tamen per ipsum solum amitti virginitatem, donec perdat naturalis integritas corporis; quoniam aliqui nulla virgo spondata cognosceretur à suo viro virgo manens, quia antequam cognosceretur à sponso suo, habuit propositum nubendi, & cocundi cum sponso suo, ergo eo ipso amittit virginitatem. Item propositum nubendi in femina virgine est actus castitatis, non coniugalis, non vidualis, ergo virginalis. Sed communis opinio ex S. Thoma docet amitti virginitatem, quia animo, & mente perditur. Ad argumenta patet solutio ex dictis.

Quinta difficultas est, An amissa virginitas quæ est virtus, restituatur aliquando per penitentiam; & quibus casibus restitui queat? Respondeo in primis, quod quando amittitur virginitas per copulam carnalem, tunc non potest restitui. In hoc omnes conueniunt. Secundo quando amittitur per voluntariam pollutionem, tunc etiam non potest restitui. In hoc etiam conueniunt communiter omnes; licet Martinus, & Maior doceant tunc non restitui, sed hoc ideo esse, quoniam non amissa. Tertio quando amittitur solum per affectum voluntatis volentis copulam, aut pollutionem futuram, aut sibi complacentis in copula aut pollutione, quæ accidit in somno, vel vigilia, tunc restituatur per penitentiam, siue affectum contrarium. In hoc etiam conueniunt communiter omnes, licet Martinus, & Maior asserant, tunc non restitui, quia non est amissa, sed solum, aut tollitur affectus, qui erat contra virginitatem. Sed contra sententiam communem obijcit Martinus; Amissa integritate corporis, solum amittitur id, quod est materiale, & accidentarium in virtute virginitatis, & per penitentiam restituatur id quod est formale in virtute virginitatis, nimirum propositum seruandi perpetuè castitatem, ergo per penitentiam restitui potest virginitas semel amissa per copulam carnalem, siquidem non est opus, vt restituatur integritas corporis, quæ est accidentaria virtuti? Respondeo, quod licet sit accidentaria virtuti virginitatis integritas naturalis corporis, at est tamen omnino necessarius in ea vt materia, quam necessariò præsupponit virginitas, cum sit abstinencia, & immunitas perpetua à pollutione voluntaria, & quia femina quæ voluntariè carnaliter se commiscuit viro, voluntariè polluta est, & semel polluta fieri non potest, vt non sit polluta. Ideo amissa virginitas per copulam carnalem voluntariam, non potest amplius restitui per penitentiam.

Nono quaeritur, An virginitas sit bona, & virtus, per se? Dux sunt opiniones; Prima est asserentium, non esse bonam per se, & absolute, sed ratione habita alterius, sicut medicina non est bona per se, sed est bona ratione ægroti, sic virginitas non est bona per se, sed alterius rei ratione habita. Ita Durandus 4. Dist. 32. quæst. 4. Martinus q. 1. de Virginit. Et probant, quia Virginitas non est bona in coniugatis, ergo non est bona cuiuslibet. Deinde, quia non fuit in statu naturæ integræ in Paradiso ante peccatum primum parentum. Item, quia fuit opprobrio in statu legis veteris. Secunda opinio est asserentium, eam esse bonam per se, & absolute. Sed est notandum, quod sicut furtum dicitur esse malum per se, & ex natura sua, intelligitur tamen positus omnibus suis debitis circumstantijs,

alioqui enim furari in extrema necessitate heitum est: Sic etiam cum dicitur, Virginitas est bona per se, intelligitur positus omnibus debitis suis circumstantijs, nimirum loco, tempore, personis, & rebus; alioqui enim si Deus præciperet alicui, vt se matrimonio copularet, illicitum esset illi seruare virginitatem. Et ita solui facile possunt argumenta contraria.

Decimo quaeritur, An virginitas sit bonum maius matrimonio? Dico esse maius bonum, vt colligitur ex prima Corinth. 7. & id docet communis sanctorum Patrum, & Theologorum opinio.

Nec obstat, si obijcias: In statu naturæ integræ melius erat matrimonium. Item si vir tantum, & femina essent in secundo gradu, deberent copulari ad prolem generandam, ne genus humanum deliceret. Item peccatum contra matrimonium est maius suppro, quia est adulterium, ergo matrimonium est maius bonum. Ad hæc super matrimonio Pontificia auctoritas dispensare non potest, & tamen potest super virginitate voto firmata. Præterea, matrimonium est propter bonum totius speciei, virginitas est propter proprium bonum cuiusque individuati commune bonum est maius priuato? Respondeo ad hæc omnia, solum probari, quod matrimonium aliquo casu, & tempore sit melius bonum, & in aliqua causa, at secundum se, & ex obiecto virginitas est maius bonum. Lege Concilium Trident. sess. 24. Can. 10.

De Peccatis Luxuriæ sexto Præcepto prohibitis.

CAPVT III.

PRIMO notandum, septem esse species peccatorum contra castitatem hoc præcepto prohibitas, nimirum Fornicationem, Adulterium, Incestum, Stuprum, Raptum, Peccatum contra naturam, Sacrilegium. S. Thomas 2. 2. quæst. 154. art. 1. Siluester, Angelus, Tabienus, Rosella, A. in illa in verbo Luxuria. Nauar. in Manuali cap. 16. num. 3. quomodo hæc species inter se distinguantur, & in singulis earum reperiantur duæ malitiæ speciales contra duas speciales virtutes, & an sint plures species luxuriæ secundum genus suum, dicam inferius.

Secundo notandum, tantum peccatum esse, si quis peccet, & cum eadem femina decies rem habeat, quantum est, si quis peccet cum decem feminis, cæteris paribus. Vide satis est in confessione Sacramentali dicere, decem se admisisse adulteria, vel decem fornicationes. Maior. in 4. Dist. 27. q. 4. Nauar. cap. 16. num. 3.

Tertio notandum, hoc præcepto expresse esse prohibitum adulterium; cætera verò peccata contra castitatem reduci ad huius præcepti prohibitionem.

Quarto notandum, hoc præcepto in vniuersum prohiberi omnem coitum, siue carnalem copulam extra legitimum coniugium factam, & voluntariam omnem humani seminis effusionem extra matrimonium.

Quinto notandum, sicut castitas est virtus quædam specialis, ita luxuria est speciale vitium; quoniam est contra specialem virtutem, & versatur circa speciale obiectum, & habet specialem materiam, & specialem turpitudinem contra rectam rationem: nimirum quod luxuria est concubitus carnalis extra legitimum coniugium. Et hæc malitia specialis, quam habet luxuria, rursus variatur, secundum speciem pro diuersitate personarum inter quas fit ipse carnalis concubitus, vt dicam infra: nam variatur specie, quatenus luxuria reperitur in alijs virtutum materijs, vt docet S. Thomas in

2. 2. quæst. 154.

art. 1.